

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Sermo XXX. De quatuor conditionibus, ad ædificationem & decorem
domus Dei pertinentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

habitavit Spiritus sanctus: à quibus victus est mundus, & diabolus per fidem Christi confusus. Sperandum igitur indubitanter, quòd libenter orabunt pro nobis amicis suis in terra degentibus, quos viderint in oratione ferventes, & oculos crebrò ad cœlos cum gemitu levantes, & omnia propter Christum ex animo relinquentes.

8. Iuvat etiam non modicum infirmos animos ad lætitiã cordis, si in festis, melioribus vestibus & cappis, sacerdotes & ministri induantur, pro diuino officio decentius celebrando. Si floribus & frondibus altaria & loca sacra adornentur; quatenus per externa signa, torpentium corda ad meditandum cœlestia bonacitiùs accendantur. Nihil tamen in his caremoniis, cultibus, & ornatibus, inaniter pro humana laude & propria complacentia fieri debet; ne Deus, qui corda humilium respicit, vanis clamoribus & vagis moribus offendatur: ne festum temporale in vitium animæ ex aliqua leuitate aut curiositate conuertatur. Non enim est speciosa laus in ore superbientis, nec placent Deo labia sonora, vana gloria fœdata, vel discordi voce prolata. Dicat ergo grates Deo omnis deuotus orator, iubilet Domino laudes omnis ardens amator, cantent & laudent Deum omnes animæ sanctorum cum Angelis in cœlo, cantent & laudent Deum omnes Ecclesiæ terrarũ cum fidelibus in hoc mundo, dicētes: Te decet laus & honor Domine, pro tua maxima dignitate, in secula seculorũ, Amē.

SERMO XXX.

De quatuor conditionibus, ad ædificationem & decorem domus Dei pertinentibus.

1. **D**omum tuam Domine, decet sanctitudo, in longitudine dierum. *Psal. 92.*
Dilecti fratres, sitis circumspecti & custoditi in omni loco & tempore, maximè autem in Ecclesia, in choro, & in diuino officio, vbi à multis potestis considerari. Vos estis templum Dei, *2. Cor. 6.* vos estis domus Dei, vos elegit Deus in hæreditatem sibi, quibus promisit dare regnum Dei. Notate ergo conditiones quatuor, ad decorem domus Dei pertinentes, & ad sanctitatem veræ religionis perducentes. Omnis bona domus debet habere fundamentum firmum, parietes rectos, fenestras claras, & tectum integrum.

2. Primò, debet domus animæ nostræ habere fundamentum profundæ humilitatis, ne totum ædificium cadat ab alto clatioris, in barathrum æternæ damnationis. Idcirco multi ceciderunt de statu religionis, in varias tentationes diaboli & vitia carnis; quia non habuerunt nec steterunt super firmum fundamentum veræ humilitatis, quæ hominem custodit ab innumeris diaboli insidiis & casibus. Felix anima, quæ honorem temporalem non

Quatuor ad sanctitatem veræ religionis perducent. Humilitas, ædificij spiritalis fundamentum.

appetit, sed omne commodum pro posse vitat, & despectum pro maximo lucro reputat. Dixit quidam deuotus: Qui me laudant, sapè decipiunt; & qui me vituperant, bonum mihi sapè faciunt. Vnde Dauid sanctus orat: *Non veniat mihi pes superbia.* Quare? Ibi enim ceciderunt qui operantur iniquitatem; expulsi sunt, nec potuerunt stare. Et quare non potuerunt stare? Quia superbi fuerunt, & Deo gratias non egerunt. *Deus enim superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.* Nemo quippe secure & iuste laudatur, nisi verus humilis: cui sordescit mundus, & omnis gloria eius. Qui ergo vult bene & firmiter stare, fundamentum humilitatis teneat, ab humilitate non recedat, quantumcunque laudatus fuerit & honoratus. Caueatis fratres, ne totum præmium laboris vestri perdati per superbiam & vanam hominum laudem; ne cum diabolo cadatis in damnationem & ignem æternum. Transiit citò, tanquam fumus omnis delectatio carnis, omnis honor & gloria temporalis, sed non citò transiit poena infernalis, immo in æternum durabit ignis ille sulphureus, impiis præparatus.

Quatuor
Euāgelia,
quatuor
sunt pa-
rietes do-
mus Dei.

3. Secundò, debet domus animæ nostræ habere quatuor parietes rectos & firmos, sursum erectos & coniugatos, non de curuis lignis & asseribus ruptis, sed de lapidibus preciosis, artificiosè quadratis & bene politis. Hi sunt quatuor sancta Euangelia, de incarnatione Christi veraciter conscripta, toti mundo ad rectè credendum, & iustè ac piè viuendum, salubriter destinata. Isti parietes sunt sicut muri fortissimi, & sicut turres Hierusalè cum propugnaculis suis; qui cadere non possunt, nec in æternum perire, quia veritas Domini ab æterno, & vsque in æternum permanebit. Quantumlibet ergo sæuiat mundus contra fideles, humiles, & deuotos, aut tentet diabolus, aut persequatur tyrannus, aut rapiat auarus: non tamen conturbabitur iustus, in Domino confidens. Etsi maledicat malignus, irideat paganus, deludat Iudæus, arguat astutus, reprobet philosophus, dubitet incredulus, erret hereticus, latret blasphemus, clamet obsessus, terreat gladius iratus, mordeat dentibus infans, semper tamen præualebit contra mendaces homines veridicus Christus, & vincet cum eo fidelis Christianus, veris verbis eius confortatus: *Nolite timere pusillus grex. Ego dabo vobis os & sapientiam, cui non poterunt resistere & contradicere omnes aduersarii vestri.* Nam facilius est cælum & terram præterire, quàm de lege vnum apicem cadere. Qui ergo sequitur Christum, & rectè credit, ac bene viuit, sicut Euangelia docent, & sancti doctores planè exponunt, habet quatuor parietes rectos & firmos diuina charitate connexos, qui templum animæ suæ valde muniunt, & omnes dubitationes

Psal. 99.

Christus
veritas
vincet.
Luca 12.
Luca 21.
Luca 16.

tiones ex animo repellunt. Sic enim sunt in homine fidei & deuota anima, sancti Euangelij verba diuinitus inspirata: sicut aurea scuta, contra ignita diaboli tentamenta, & carnis blandimenta: sicut preciosi lapides in pectore Aaron sacerdotis, contra mundi errores: sicut candidę margaritę in corona virginis, contra cogitationes iniquas: sicut lampades ardentes in medio Ecclesię, ante Dominum cęli & terrę clarissimę lucentes; & sicut columnę ærę argento decoratę, totum ædificium templi sustentantes.

Exod. 28.

4. Felix anima, cui placet & sapit omne verbum, quod de ore Dei procedit, & quicquid in Euangelio Christi audit & legit. Quanto enim sapius quis euangelica verba audierit & legerit, atque attentius cogitauerit & ruminauerit; tanto in virtutibus plus proficiet, & domus anime eius firmitus stabit, pulchriusque fulgebit. Multum quoque in fine gaudebit, qui Iesum intimę diligit, & specialem gratiam ab eo, ob eius memoriam, obtinabit. Ipse enim ait ad dilectos discipulos suos, in mundo exulantes; *Manete in dilectione mea. Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum.* Si vultis ferre fructum multum, & augere meritum laborum vestrorum, tunc eatis per arctam viam, relinquendo propriam voluntatem vestram propter obedientiam, quę ducit recto itinere in vitam æternam. Si vultis etiam scire summam omnium librorum, tunc studeatis sequi Christum per crucem & contemptum omnium mundanorum, & inuenietis requiem animabus vestris, & aperietur vobis regnum cęlorum. Purgetis proinde agrum cordis vestri à tribulis & spinis vitiorum; & recipietis gratiam Christi, & amicitiam omnium sanctorum Angelorum. Orientur enim profectõ vobis laborantibus in vinea Domini, multę in anima virtutum species: scilicet, pro lappa superbie, nardus humilitatis; pro vrtica libidinis, lilium castitatis; pro absinthio iracundię, ficus mansuetudinis; pro spina inuidię, rosa charitatis; pro tribulo tristicię, botrus spiritualis lætitię; pro zizania discordię, balsamum suavis concordię; pro iunipero læfionis, oliua fraternę compafsionis; pro fabula dissolutionis, myrrha deuotę meditationis.

Ioan. 15.

5. Tertiõ, debet domus animę nostrę habere septem fenestras claras, ad recipiendum lumen cęli, Deo semper apertas, sed contra diaboli tonitrua & fulmina clausas. Istę fenestrate sunt septem dona Spiritus sancti, quę illuminant animam per veritatis cognitionem, & accendunt intus per amoris feruorem. His donis acceptis & accensis fugantur tenebrę peccatorum, & deliciae sensuum exteriorum; quę excæcant oculos stultorum, respicientium vanitates mundanorum; qui negligunt (heu) gloriam beatorum

beatorum in regno cęlorum. Cauendum ergo valde, ne fenestra animę nostrę obscurentur fumo iracundię, aut nebula tristitię, aut puluere vanę glorię, aut turpi imaginatione, aut longa confabulatione. Vitandum præcipuę, ne fenestrę nostrę, illuminatę spiritu sapientię & intellectus in scriptoris, rumpatur duris verbis: aut luto malę suspiciõis inquinentur, aut temporalibus curis nimis implicentur, & sic à superni luminis claritate distrahantur; & cęlesti consolatione sæpę priuentur. Cautę igitur omnino custodiendę sunt fenestrę domus nostrę, in omni loco & tempore, ob fragilitatem humanę vitę; quę de facili declinat à deuotiõis feruore ad terrenas occupationes, pro recreatione, aut sub specie vtilitatis alienę. Sed fallit sæpę Deo vacantem angelus fatanę, sub specie recreationis externę. Ideoque deuotis precibus amplius est insistendum, & sacris meditationibus fenestrę domus nostrę fortius sunt muniendę, ne diabolus locum intrandi habeat per euagationem mentis, & hoc maximę in tempore orationis & studio sacre lectiõis. Venit enim Satanus occultę per ostium visus vel auditus, cum phantasiis externis, quærens rapere psalmũ vel verbum ex ore legentis, aut suadens exire chorum ex tadio mentis. Quapropter magnopere satagendum, & ad interiora tempestiuę reuertendum; quatenus Christo veniente & ostium pulsante, statim ipsi aperiatur, & lux gratię eius dulciter influat, & totam domum mentis illuminet, purificet, & sanctificet; & ab omnibus irruentibus vitiis, cautiũs custodiat & defendat.

6. O benignissime Domine Iesu Christe, misericordia mea & refugium meum in omni tribulatione & angustia mea. O vtinam digneris quandoque cum cęlesti numine, comitantibus Angelis, in domum animę meę intrare; & cum aureo thuribulo aromatibus pleno, omnia interiora mea thurificare; & cor meum in templum sancti Spiritus consecrare; cruce sancta signare, oleo gratię inungere; auream vrnã cum manna ibi reponere; & librum legis tuę, lateri meo fixę applicare, vt in eo studeam ac discam cęlestia ac diuina mandata tua die ac nocte, quamdiu dego exul in terra. Debet etiam domus animę nostrę habere quatuor fortes trabes, ne elationis vento parietes moueantur, aut maledictiõis iaculo aliquis percussus, à veritate Euangelię, & sanctitate humilis vitę recedat. Omnia enim sine humilitate & firma custodia, periculis patent & ruinis. Teneat ergo anima fidelis trabę iustitię, nulli inferendo iniuriam. Teneat trabem fortitudinis, pię sustinendo aliorum malitiam, teneat trabem temperantię, refrenando carnis petulantiam, teneat trabem prudentię, cauendo erroris fallaciam. Fili à iuuentute accipe doctrinam, discite à sapiente sapientiam, vt sis prudens; est enim ignorantia mater erroris.

roris. Noli etiam esse negligens, quia negligentia est perditio multi boni operis & temporis. Quis facile recuperabit tempus amissum? Vna hora silentij cum Deo expensa, plus latificabit conscientiam, quam tres horæ vanis fabulis consumptæ. Sitis ergo charissimi diligentes in opere, custoditi in ore, simplices in malo, prudentes in bono; deuoti Deo, benigni proximo; alieni mundo, propinqui cœlo.

7. Quartò, debet domus animæ nostræ habere tectum solidum & integrum, contra pluuiam & ventum; ne opus bene inceptum pereat, ante finem completum; & incurrat scandalum, qui reliquit ex incuria tegere domum bene fundatam. Dicit Sponsus in Canticis, *Tigna domorum nostrarum cedrina, laquearia cypressina.* Ex duobus lignis sunt tigna, quæ in vertice domus sunt iuncta, & inferiùs diuisa, sed clauis parietibus affixa. Habeat ergo anima constantiam in principio conuersionis suæ, ad proficiendum in virtutibus. Teneat etiam perseuerantiam boni operis, vsque ad exitum vitæ de ergastulo corporis; vt consequatur pro breui labore certaminis, præmium æternæ beatitudinis. Cum istis duobus lignis constantiæ & perseuerantiæ, construitur & perficitur tectum animæ fidelis, quæ facta est ad imaginem sanctæ Trinitatis. Multi feruenter incipiunt, sed paulatim tepescunt; ad exteriora se vertunt, & negligunt perficere, quod inceperunt. Horum domus, sanum tectum non habet: ideo cogitationes malæ sæpè intrant, quæ conscientiam maculant, & deuotionis gratiam perdunt. Tandem vento tentationis duriter flante, aut cadunt à bono proposito, aut cogitant recedere à loco suo instigante diabolo. Isti ergo, nisi consilio Prælatorum acquiescant, diu cum bonis perseuerare non possunt. Noli homo fragilis, à statu religionis & à sancta congregatione recedere: sed sustine per modicum tempus, propter spem æternæ retributionis in cælestibus gaudiis. Sta in bono proposito firmiter, acquiesce consilio humiliter: certa quotidie viriliter, labora diligenter, ora frequenter, sustine patienter, indulge libèter, expecta longanimiter, spera confidenter, perseuera constanter, & coronaberis à Deo corona gloriæ indubitanter. *Qui enim perseuerauerit vsque in finem, hic saluus erit.*

Constantia
& perseuerantia
tecti domus Dei.
Cant. 1.

Matth. 24.

8. Vtile est etiam domum nostram tegere lapidibus petrinis, ne ventus elationis inflet, aut imber carnalis delectationis conscientiam maculet. Tegula petrinæ sunt exempla & verba Christi, quæ nos docent diabolo resistere: & contra prauas suggestiones, bonas meditationes assumere; & die ac nocte, in oratione vigilare. Felix anima, quæ vitam suam, ad bonum perseuerantiæ finem perducere meretur; vt post multos labores corporis & dolores cordis, possit dicere in fine, quod Christus dixit in cruce:

Cor-

Ioan. 19.

Consummatum est. His paucis ad laudem Dei de domo & templo animæ dictis, multa gratiarum actiones Deo referendæ sunt, etiã pro minimo verbo & cogitatu bono desuper inspirato.

Beneficia
multa in
domo Dei
Christia-
nis confe-
runtur.

9. Debet ergo omnis sacer locus, à nobis in reuerentia semper haberi, propter multa beneficia, quæ ibidem orantibus solent deuotis præstari. Ibi namque peccator pœnitens & orans, accipit veniam; iustus gratias agens, meretur gratiam. Ibi pauper gemens & orans accipit eleemosynam; diues compatiens & tribuens, meretur Dei misericordiam. Ibi sacerdos celebrans offert Deo sacrificium, omni sacrificio dignius, pro se & aliis multis orans, & genua flectens. Ibi Missam audiens sæpè compungitur, vsque ad lachrymas intimè dolens. Ibi deuotus orator, infra Missam cogitat sacrã Christi passionem. Ibi peregrinus viator, ambulaturus per terram & aquam accipit benedictionem, & boni itineris ducem Iesum Christum amicum fidelem. Ibi minister Sacerdotis supplet Angelorum locum, per obsequium maximè Deo gratum. Ibi communicans recipit sanctissimum corpus Domini, Angelorum cibum, præ omni dono dignissimum. Ibi iturus ad laborem per diem, accipit à Deo confortationem, tristis consolationem, timidus fiduciam, compunctus deuotionem. Ibi tentatus inuenit remedium, anxius consilium, defectuosus auxiliium. Ibi sanus accipit lætitiã, infirmus medicinam, moriturus ab hoste in via tutelam, defunctus à pœnis liberationem per Missarum celebrationem. Bonum est ergo domum Dei intrare, ecclesiam visitare, Missam audire, cœmeterium circuire, pro mortuis orare, sacra loca & altaria adornare, reliquias conseruare, imagines sanctorum honorare, super omnes sanctos & sanctas sacramentum Christi suppliciter adorare, alta non discutere, difficilia nolle penetrare, secreta humiliter venerari, profunda Deo cõmittere. Nam veritas neminem fallit, omnipotens Deus omnia potest. Qui vult bene stare, & Deo placere, debet de omnibus malis præteritis multum dolere, etiam de bonis neglectis, & peccatis confessis. Salus animæ sæpè gemere, sæpè orare, sæpè confiteri, sæpè communicare. Deuotionis signa sunt, sæpè bona proponere, sæpè bona cogitare, scribere, legere, hymnos & psalmos ruminare: nunquam otiosi, friuola vitare, fructuosa operari, corde Deum amare, & ore deuotè laudare.

10. Fratres, modò est tempus gratiæ, modò debemus quærere, petere, & pulsare, & omni conatu ad recipiendam Dei gratiam nos aptare. Modò possumus omni die & in omni loco æternum regnum promereri, & æternas euadere pœnas, si per Dei gratiam veram agimus pœnitentiam. Nondum clausa est porta cœli, iasua patet; qui parati sunt, intrent: qui non sunt parati adhuc,
melius

melius se studeant præparare, & vitam perfectius emendare: ut Christo veniente & vocante, digni sint cum iustis lætanter intrare. O fidelis & humilis anima, considera, quàm magna est misericordia Dei super te, in omni vita tua? quia non statim se vindicat: sed diu expectat, & ad se piè reuocat. O felix mater ecclesia, verè apud te est Deus absconditus, thesaurus infinitus, copiosa redemptio, & salus æterna. Oculus humanus non vidit, nec videre potest: nec intellectus aliquis capit, nec ratio fragilis penetrat, qualiter Deus in sacramento verè totus sit; manducatur, & tamen integer semper manet. O quàm magna mirabilia agit Deus in Sacramento, cui nihil impossibile est facere, quodcumque voluerit in cælo & in terra, pro sancti nominis sui gloria, & æterna memoria. O salutaris hostia, quæ cæli pandis ostium? Quàm mirabilia dicuntur de te. Quàm ineffabilia sunt omnia quæ latent in te. Quàm piè & veraciter creduntur de te, & inuisibiliter operantur per te. Hæc nobis proponuntur fideliter credenda, reuerenter celebranda, desideranter sumenda, suaviter gustanda, incessanter recolenda, ardentè amplectenda, & quotidie pro omnium salute gratissimè Deo patri offerenda. Nam quoties Missa celebratur, & hostia verbo Dei consecratur: toties Deus noster ad homines venit, pro hominibus de cælo descendit, cum hominibus manere desiderat: quos creauit & redemit, ac in æternum beatificare intendit, sicut promisit, dicens: *Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem sæculi.* *Matth. 28.*
 O solatiofum verbum. O pium & fidele testimonium. O magnum & indubitabile diuinumque promissum; Deum habere secum in sacramento præsentem, quem Angeli habent & adorant in cælo regnantem.

II. Quando ergo sacra hostia in altari, sacerdotis manibus leuatur, & hominibus adoranda ostenditur; tunc Christus pro nobis passus & crucifixus, sub mystico velamine præsentatur, verè adoratur, deuotè inuocatur, dignè honoratur. Quicumque igitur voluerit templum Dei intrare & orare, aut legere, aut cantare, aut Missam audire, vel celebrare; debet prius se præparare, & cum pia intentione ita se disponere ac cogitare, quasi ad summum Pontificem & Imperatorem esset iturus, in necessaria causa aliquid petiturus pro se & amicis. Iuuat enim orantem & psallentem, in omni loco & tempore cogitare Deum quasi præsentem, & se cum sanctis Angelis feriosè claris oculis respicientem. Qualem autem quisque ante orationem se disposuerit, talem se postmodum in oratione frequenter inueniet. Vagus vagè orat, leuis leuiter cantat. Attende homo fragilis reuerentiam Dei, & cum sancto Dauid ingredi in locum tabernaculi admirabilis, in timore *Psal. 47.*
 sancto.

Luce 18.

sancto. Non præsumas de teipso, sed cum publicano pete misericordiam & veniam in præsentis exilio, vt in futuro merearis cum Lazaro habere æternam requiem & gloriam in cælo. Quam nobis omnibus præstare dignetur Iesus Christus Dei filius, ex Maria Virgine natus, pro nobis crucifixus & immolatus, qui cum Patre & Spiritu S. viuit & regnat Deus per omnia secula seculorum, Amen.

Luce 16.

SEQVNTVR QVÆDAM EXEMPLA,
ÆDIFICATIONIS GRATIA.

1. *Exemplum.*

12. **Q**uidam religiosus frater domus nostræ, intēdens celebrare Missam, prius ex charitate visitauit alium fratrem grauius ægotantem. Rogauit ergo infirmus, vt pro eo Dominum in Missa fideliter oraret; vt si Domino placeret, iterum conualesceret. Tunc sacerdos misericordia motus, satis affectuosè & instanter opus charitatis implere cupiens, pium Dominum pro salute fratris orabat. Missa verò finita, statim ad infirmum iteratè accessit, & qualiter secum esset, interrogauit. Respondit infirmus: Deo gratias, scio me melius habere ex virtute Missæ, quàm pro me hodie legistis ex charitate. Post paucos dies frater ille infirmus recoualuit: & in sancta religione multum in deuotione proficiens, & deuotos libros & orationes sanctorum libenter legens, Deo disponente tandem post paucos annos ad prioratum electus est.

2. *Aliud Exemplum.*

13. **F**rater quidam senior in conuentu nostro, quodam tempore graui dolore viscerum torquebatur; vt nec sedere, nec quietè dormire posset præ dolore, quem intus patiebatur. Cumque per totam noctem, & ferè vsque ad meridiem sic grauaretur, nunc iacens, nunc se erigens, leuamen quæreret, nec remedium inueniret; venit ad eum quidam laicus deuotus visitandi gratia, & compatiens ei dixit consolando: Surgatis & veniatis mecum ad ignem, spero quòd vobis proderit, sicut etiam expertus sum in meipso & in aliis, hac passione grauatis. Acquieuit ilico frater monitis, & descendit de dormitorio doloribus nondum mitigatis. Veniens ergo ad ianuam chori, aperuit ianuam, cupiens inuocare auxilium Domini. Intrauit itaque chorum, & prostrauit se flexis genibus ante summum altare super scabellum, in præsentia Sacramenti. Cumque cœpisset orare in conspectu Domini, & ante sacras reliquias in altari conclusas; paulatim dolor quieuit, & accepta fiducia, prolixius orabat, donec omnis dolor cessaret. Tunc surgens, gratias egit Deo, & Sanctis eius, & S. Pantaleoni martyri Christi, cuius tunc festum erat, & quem sincero corde diligebat. Postea cum lætitiâ mentis altare circuiens, & ostium Sacramenti deuotè osculans, descendit ad reliqua altaria in Ecclesia posita,